

**САМОСТАЛНИ СИНДИКАТ ПРЕДШКОЛСКОГ ВАСПИТАЊА И
ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ**

11000 БЕОГРАД – Дечанска бр. 14/V - ☎ / факс: 3398-935
- Моб. тел. председнице 066/21 00 28

ПИБ 102693286 * Матични број 17568418 * Текући рачун: : 325950060002321842

E-mail: sindikatspredskolaca@gmail.com - www.predskolstvo.rs

Бр. 9/1

Београд, 10.01.2024.

АКТИВНОСТИ СИНДИКАТА У 2023. ГОДИНИ

Сам почетак године је обележило је потписивање Посебног колективног уговора о измени и допуни Посебног колективног уговора за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, одржан у уторак, **24. јануара 2023. године**. Анексом је дефинисано право на јубиларну награду за 40 година у радном односу – две и по просечне плате (Службени гласник РС, бр.6/2023).

Рад у оквиру Радне групе за предшколско образовање при Влади РС

На основу иницијативе нашег синдиката из претходног периода, на првој Годишњој конференцији о образовању 23.12.2022 године, Влада је 27. јануара 2023. године Закључком основала **Радну групу за предшколско васпитање и образовање. Чланови Радне групе нашег синдиката су: Данијела Василијевић, Слободанка Нинић и Босиљка Јовановић.**

На **првом** састанку Радне групе за предшколско образовање, који је трајао два сата, изнели смо све дефинисане проблеме који нису решени од престанка рада Радне групе 2019. или су се дефинисали нови. Чланови Радне групе су добили задатке за наредни састанак.

На **другом** састанку Радне групе указали смо да већи број установа има запослене на одређено време, који раде дужи низ година и које треба запослити на неодређено, по информацијама које смо добили са терена.

На **трећи** састанак Радне групе су позвани представници Актива педагошких саветника, представници Одсека за људска и мањинска права Министарства просвете и представница Инспекције социјалне заштите Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања како би се посебно разговарало о питањима напредовања у звању педагошких саветника и ангажовању личних пратилаца деце.

На **четвртном** састанку Радне групе Кабинет председнице Владе информисао је чланове Радне Групе о усвојеним повећањима плата за све раднике у предшколском образовању. Као што је најављено од стране председника Републике, а на састанку је потврдило и Министарство финансија, од 1. септембра 2023. године планирано је повећање плата у свим секторима за 5,5%, а од децембра 2023. године (или јануара 2024. МФ ће потврдити накнадно) и још једно повећање у износу од 10%.

На **петом** састанку Радне групе за предшколско образовање у Влади, у вези подршке за

запошљавања МДУЛС се изјаснио да након њихове препоруке према локалним самоуправама није повећан број захтева за запошљавање. МДУЛС је 11. августа упутио допис ка ЈСЛ уз договор да се исти достави синдикатима због боље координације. За децу којој је потребна додатна подршка, Влада ће покушати да нађе начин како родитеља обавезати да мора прихватити препоруку педагошког колегијума да изврши прегледе у релевантним институцијама. У вези зарада још није познат тачан проценат повећања цене рада и минималца, колико ће бити усклађени, тако да је неизвесно да ли ће најниже категорије поново бити испод минималне зараде. Приликом следеће корекције Уредбе треба додати коефицијент за педагошке саветнике и медицинску сестру васпитача VI степен -14,88. Поново јеразговорано о томе да се оболелима од канцера, када су на боловању дужем од месец дана, боловање исплаћује 100% и као у случајевима Covid-a. Да установе исплаћују боловање и преко једног месец, заједно са зарадом, а да им РФЗО исплаћени износ рефундира . Што се тиче Анексирања ПКУ, мишљења синдиката и представника министарства била су дијаметрално супротна. МДУЛС је бранио промену свог става, по нама неадекватним аргументима. Јована Радоњић ће по том питању обавити додатне консултације и обавестити нас о коначном ставу Владе

На почетку **шестог** састанка Радне групе у звање педагошког саветника и да ће од јануарске обрачунске зараде у 2024. ступити на снагу измењена Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, а представници синдиката су обавештени да је коначно решен проблем који се односио на напредовање.

Преговори везани за Анекс и Споразум о продужењу ПКУ

Три репрезентативна синдиката из области предшколског васпитања и образовања 13. фебруара подносе Министарству просвете **Иницијативу за отпочињање преговарачког процеса за измену и допуну Посебног колективног уговора за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајна и јединица локалне самоуправе.** Идеја је била да се прво потпише Анекс ПКУ (анализом се дошло до закључка да се мења мање од 30%, стога Анекс, а не нови ПКУ), а затим споразум о продужењу јер је постојећи ПКУ имао рок важења до јула 2023. године. Одржано је више састанака Преговарачких тимова, на којим смо на највећи отпор наилазили од стране Министарства финансија. Поменуто министарство је давало негативна мишљења на предлоге за допуну колективног чак и када они нису били у њиховом домену. Преговарачки тим је запао у безизлазну ситуацију због дугог чекања мишљења. Постављало се питање да ли се уопште стиже са Анексом или ћемо остати без постојећег ПКУ-а, иако су обе стране у јануару заузеле став да је времена довољно и да су синдикати део свог посла одрадили на време.

Самостални синдикат предшколског васпитања и образовања Србије подноси 12. априла Иницијативу да Влада РС донесе Закључак којим ће препоручити да свим запосленима у предшколским установама, који привремено одсуствују са рада због малигног обољења, припада право на накнаду у висини 100% плате и то сво време док су привремено спречени за рад, по угледу на решење за COVID-19.

Синдикати 24. маја 2023. године синдикати подносе **Иницијативу за споразум о продужењу постојећег ПКУ** уз договор да ће се наставити преговори за Анекс ПКУ. Сагласност на споразум о продужењу доставила су сва министарства и Сектор за Законодавство изузев Министарства финансија. Три репрезентативна синдиката заказали

су протест испред Министарства финансија 04. јула 2023. године како би исказали незадовољство и дали „негативно мишљење (предшколаца) о раду Министарства финансија“. Кап која је прелила чашу било је „путовање“ потписане сагласности од овог министарства до Министарства просвете од 15. јуна, када тврде да је потписана, до 28. јула када је мејлом стигла на адресу Министарства просвете, дан након заказаних протеста.

Након потписивања Споразума о продужењу, остала два синдиката одустају од протеста иако је сагласност на продужење ПКУ био само један од многих проблема који су изазивали незадовољство.

Састанак ССПВО Србије и МФ одржан је 04. јула 2023. године на основу одлуке Републичког одбора ССПВОС којом је привремено одложена Јавна седница РОС-а испред Министарства финансија, како би се представницима Министарства непосредно изложили разлози због којих смо незадовољни њиховим радом.

На састанку су испред ССПВОС учествовали Босиљка Јовановић, Слободанка Нинић, Данијела Василијевић, Иванка Бугарин, Милош Тадић, Радомир Мартиновић, док су Министарство заступали државни секретар Саша Стевановић, Дарко Комненић помоћник министра Сектора за буџет и Милица Грачанин.

Преговарачки тим је изложио незадовољство системским проблемима, пре свега **Уредбом** о платама чије се измене стопирају. Међутим, инсистирали смо да овај ванредни састанак посветимо темама за које смо били уверени да можемо и **морамо остварити напредак одмах**.

Прва тема била је **најављено повећање плате од 5,5%**, које је председник Србије, Александар Вучић, најавио за све запослене у предшколским установама, и то од 1. септембра. Указали смо да ће, на начин на који Влада Србије намерава да спроведе ову одлуку, из ње заправо бити искључени најугроженији запослени, чија је обрачунска зарада испод минималне (који примају минималац), а који у нашем систему чине чак четвртину свих запослених. Другим речима, за четвртину запослених, и то оних са најнижом платом, Влада Србије није нашла начина да спроведе повећање плате као ванредну меру коју је предложио Председник. Представници Министарства остали су на позицијама да за ове запослене повећање плате не може бити администрирано кроз повећање зараде, јер би то, по њима, нужно значило повећање минималца, а оно није планирано пре 1. јануара 2024. године. Представници министарства изјавили су да разумеју озбиљност ситуације и да ће припремити предлог по коме би за четири месеца – од септембра до децембра – запослени на минималцу добили одговарајућу суму, односно око 8.800 динара, кроз ванредну солидарну помоћ. Представници синдиката обавезали су се да до краја недеље обезбеде податке о броју запослених који потпадају под ову групу. Поред тога, Синдикат ће наставити да инсистира да се наведена ванредна солидарна помоћ јасно одвоји од других солидарних помоћи које испалаћују локалне самоуправе по својим динамикама, као и да се наведена сума исплати у што краћем року, односно са првом од четири плате о којима је реч.

Друга тема била је **негативно мишљење које је Министарство финансија дало на Анекс колективног уговора**, због тога што се нису сагласили са траженим плаћањем „принудних“ боловањем, односно боловања на које запослени у предшколству иду против своје воље, на основу позитивног бриса са санитарног прегледа. Разлози које је министарство навело своде се на тврдњу да се ово право не може уредити колективним уговором, између осталог и јер би требало да се последишно уопшти на све запослене у

јавном сектору који потпадају под овај пропис. Овакви разлози по Синдикату нису основани, јер Колективни уговор управо служи да унапреди права запослених у одређеном сектору, узимајући у обзир специфичности датог сектора. Као даље аргументе истакли смо да је реч **о јако малом броју запослених**, али да се, упркос томе, они осећају директно оштећени због **принудног карактера овог боловања**. Истакли смо и да је предметни Анекс у начелу већ био договорен и да изненадно негативно мишљење Министарства финансија у последњем тренутку урушава односе поверења на којима темељимо сарадњу синдиката и Владе Републике Србије. Министарство финансија обавезало се да поново и у најскоријем периоду размотри предметни Анекс, док ће Синдикат поднети измењен текст наведеног члана, **на начин да јасније буде дефинисано које групе запослених треба да буду обухваћене овим правом**. Очекујемо интензивнију комуникацију по овом питању у наредним данима и последично томе ново позитивно мишљење Министарства финансија.

Као што смо истакли овај ванредни састанак у Министарству финансија, искористили смо за питања која можемо одмах да решимо. **Синдикат истовремено наставља своју борбу за темељну измену Уредбе, заустављање приватизације и побољшање положаја свих запослених у предшколству.**

Проблеми око закључења АНЕКСА се настављају. Анализом састанка РГ наш синдикат је закључио да је дошло до јасне промене динамике у заједничком раду. Посебно нас је бринуло потпуно неразумевање положаја председника синдикалне организације на терену. Председник синдикалне организације није било који запослен и његов положај мора бити робусно заштићен. Што се нас тиче, изнели смо довољно аргумената у корист овој чињеници, и тамо где је било место за то - на преговорима за ПКУ - али и било где када се повела дискусија, као на РГ, и стојали смо на располагању и даље за било које појашњење. Овом приликом истакли смо и следеће: наш допринос раду Радне групе се управо састојао у правим и релевантним чињеницама са терена - овим ћемо председнике синдикалне организације ставити у ситуацију да након достављања чињеница буду "награђени" премештањем "као најбољи примерци струке" или инсценираним дисциплинским поступцима, реваншизмом који се у малим срединама преноси и на целу његову породицу. Имајући ово у виду, сматрамо да имамо основа да наш став бранимо свим синдикалним средствима. Захтевали смо да РГ поново успостави начин рада који уважава место синдиката као непосредног заштитника права запослених, а не само пружаоца информација или примаоца информација са паралелних састанака са представницима министарстава изван Радне групе. Након изнетог става нашег синдиката долази **до промене у ставу министарстава** и добијамо **позитивно мишље** по овом питању.

У Министарству просвете 13. октобра је потписан Анекс ПКУ. Након потписивања на састанку, наш синдикат је, после уводног говора који је садржао податке о нашем синдикату, историју преговора кроз Радну групу од 2019. године до сада (укратко постигнућа и проблеми који су још актуелни), указао на следеће:

- ЛИСП као механизам да се тренутни законски оквири поштују, тим пре што се подаци јако споро уносе и нетачни су
- решити дугогодишњи проблем инструкција Владе и министарстава према ЈЛС који су препоруке, а не обавеза

- проширено дејство ПКУ на приватни сектор будући да ЈЛС у многим градовима финансирају исте

Министарка је тражила да јој синдикати доставе **два** приоритетна циља које ће она на Влади реализовати. Наш синдикат је доставио два приоритетна циља 24.10.2023. након што су претходна два репрезентативна синдиката самостално доставила своја мимо досадашње праксе да као синдикати наступамо заједно у иницијативама.

1. ЈЛСП као механизам да се тренутни законски оквири поштују. Указујемо да се подаци јако споро уносе и често су нетачни

2. Решити дугогодишњи проблем инструкција Владе и министарства према Јединицама локалне самоуправе које се третирају као препоруке, а не обавеза. Појачати контролу потрошње средстава која су намењена за реализацију делатности предшколског васпитања и образовања. Признавање степена образовања дошколованом кадру и усклађивање коефицијената за исплату плата према Уредби у складу са Законом о предшколском васпитању и образовању (члан 52.) дати могућност Локалним самоуправама да из сопствених средстава увећају основицу за исплату плата у предшколским установама...

Рад Републичког, Надзорног и Статутарног одбора, Секције младих и радних група

У 2023. години одржана су три физичке седнице Републичког одбора и 2 електронске.

На **14. седници РОС** донета је **Одлука о формирању Одбора Самосталног синдиката предшколског васпитања и образовања Србије за Косово и Метохију**. Усвојени су извештаји о раду и финансијском пословању, као и План рада. Нови члан Статутарног одбора је Марко Пауновић, правник ПУ „Драгица Лаловић” из Беле Паланке. Републички одбор је донео став о задатку који је постављен на Радној групи за предшколско образовање при Влади РС. Седница је била организована као саставни део Семинара „Како до проактивног синдикалца“, *22-25 фебруара 2023. године у Новом Пазару*, са Срђаном Атанасовским и Јеленом Лалатовић, предавачима радионичарског програма-Раднички глас. Вештина разговора и Отворено преговарање су две радионице кроз које су присутни имали прилику да прођу. Трећа радионица се односила на синдикалну праксу, изазове на које у раду наилазимо и начине превазилажења истих.

На **15. седници РОС-а** Босиљка Јовановић је информисала о резултатима рада Радне групе. Упућен је допис на иницијативу синдиката, Локалним самоуправама везан за отпис судских такси из спорова за топли оброк и регрес.

Данијела Василијевић изнела своје виђење рада по темама и проблемима о којима се воде разговори.

Слободанка Нинић је појаснила своје виђење за тачку 1. која за циљ има увећање зарада (четири модела која су изнета као могућност). Тачка 1. је део који говори о степену образовања који треба ангажовати.

Босиљка Јовановић пренела је своје утиске, сумње како и у ком правцу води рад Радне групе. Подела синдиката на „носиоце посла“ и остале, постоји као стратегија коју можда користи Влада РС кроз своје предлоге.

Маријана Шен је предложила филм о спремачицама, серверкама, мајсторима. Одобрена су средства.

Марија Грчак је дала идеју да се ураде кратки филмови и о другим проблемима. Пренети су сви проблеми на које смо наишли приликом преговора за измену и допуну Колективног уговора. Нема подршке од осталих синдиката. Претходни Колективни уговор је прошао и поред три негативна мишљења, сада изгледа да нећемо моћи да рачунамо на такав исход.

Реакције на Билтен који је издао синдикат су позитивне.

На **17. седници РОС-а** одбор је разрешио Светлану Живковић са места члана Републичког одбора и Председништва Рос-а. Верификовао је новог члана Републичког одбора Сандру Видић из Шида. Ана Хрћан је изабрана за новог члана Председништва за територију Војводине.

Републичком одбору су пренети утисци са састанка са министарком Славицом Ђукић Дејановић, по договору су јој прослеђена два приоритетна циља по питању делатности предшколства.

На **2. електронске седнице (13 и 16)** су донете Одлуке о покретању Иницијативе за Анекс и продужење ПКУ-а чији је оснивач РС АП и ЈЛС, прихватање предлога Анекса ПКУ-а и одржавање Јавне седнице РОС-а у складу са Одлуком Већа СССС.

Радна група за дефинисање професионалних обољења и утврђивање права на бенефицирани радни стаж је у току године одржала 3 физичка и 1 онлајн састанак, као и посету Медицини рада где је одржан састанак са проф. др Петром Булатом. Састанцима су присуствовали председница ССПВО Србије Босиљка Јовановић, секретарка Слободанка Нинић, председник СОПУ „Пожега“ Данијела Мајсторовић, председник СОССЗПУ „Бошко Буха“ Палилула, Милојка Ковач и председница СОПУ „Љубица Вребалов“ Пожаревац, Слађана Јанковић и правник ССС Србије Александар Марковић.

Чланови Радне групе су се бавили упознавањем услова за стицање права на бенефицирани радни стаж запослених у предшколским установама, извршили увид у **Правилник о утврђивању професионалних болести** (у даљем тексту Правилник) и дошли до закључка да је Правилник затвореног типа и да је нејасна процедура утврђивања професионалног обољења, као и питање финансирања, дијагностике у поступку утврђивања болести. Констатовано је да у оквиру Правилника на нашу делатност би могло бити примењив само део 2.0 болести изазване физичким дејством (оштећење слуха изазвано буком, болести шаке и ручног зглоба...), **на листи професионалних обољења у нашој земљи налазе се 64 професионална обољења, а у земљама Европе и до 250.**

Закључили да дефинисање професионалних обољења у делатности предшколског васпитања и образовања би помогла за остваривање неких од права које смо већ дефинисали у ПКУ (накнада штете, 100% боловање...) и инсистирање на превентиви (држави је јефтиније да улаже новац на превентиву него у лечење).

Радна група сматра да, поред информација које смо добили од професором доктором Петра Булата, на основу напора и активности радника на радном месту (физички и психофизиолошки) ипак има простора за утврђивање основа за бенефицирани радни стаж, ако не за целу делатност онда барем за поједина занимања, потребно је утврдити да ли је Акт о процени ризика на радном месту и у радној околини, рађен по параметрима одговарајућим за нашу делатност, а правник Александар Марковић да нам припреми правне, стратегијске и обавезујуће оквире у вези са овим питањима у Србији, и у односу на Европу.

На следећем састанку анализирани су **садржаји Акта о процени ризика на радном месту** и у радној околини из четири предшколске установе (3 ПУ из Србије и 1 из Београда).

Гости на једном од састанака су били представници **ИПОН Конта** – привредно друштво за пружање услуга у областима безбедности и здравља на раду и управљања ризицима у радној и животној средини. **Састанку су присуствовали лица за безбедност и здравље на раду: Урош Унгуровић и Немања Пјеговић.** Договорено је да Урош Унгуровић путем мејла достави синдикату пример систематизације, Упутство за подизање и преношење терета, Мере заштите које треба применити приликом употребе једнокраких и двокраких мердевина.

Са инспекторком рада Мајом Илић, представници Радне групе договорили су низ активности које би довеле до измене подзаконских аката како би запосленима омогућили безбедност и здравље на раду.

Босилка Јовановић и Милојка Ковач на састанку **са Петаром Булатом** у просторијама **Медицине рада** добиле су препоруке и сугестије за израду инструмента уз помоћ кога би наш синдикат спровео истраживање везано за професионално сагоревање. Задатак дефинисања инструмента по угледу на докторску дисертацију добила је Данијела Мајсторовић. Исти је одрађен и послат на вибер групу на даље сугестије. Коначна верзија биће представљена Републичком одбору пре слања на терен. Од професора смо добили обећање подршке у виду докторанта при обради добијених података са терена.

Детаљни Записници са свих састанака су отишли на терен и постављени су на нашем сајту.

У току 2023-е године нису стизала питања у вези са применом и тумачењем Статута самосталног синдиката предшколског васпитања и образовања Србије.

Како чланови **Статутарног одбора** нису имали приговоре статутарне природе, а од синдикалних организација није било упита о истом, није ни постојала потреба за одржавањем седница Статутарног одбора. Оливера Јаношевић члан Статутарног одбора дала је оставку из приватних разлога. Одлука је усвојена и разрешена је из Статутарног одбора на 14. седници РОС. Спроведено је гласање за избор новог члана Статутарног одбора где је изабран и верификован **Марко Пауновић.**

Надзорни одбор је у току 2023. имао једну седницу на којој је извршен увид у финансијско пословање, сачињен Записник, Извештај, предлог Плана финансијског пословања. Председница Надзорног одбора Светлана Ђурђевић је на 14. седници РОС упознала одбор са истим.

Секција Младих СССС је у периоду од јуна до децембра 2023. године свој рад организовала и реализовала кроз семинаре, конференције у којима су одржани округли столови и презентације рада на различите теме.

Активан члан горе наведене организације постала је Невена Станковић у јуну 2023. године, као представник Самосталног синдиката предшколско васпитања и образовања Србије.

Први сусрет и упознавање са радом секције био је кроз семинар – кампања у јуну 2023. године у Врњачкој бањи на коме смо разменили искуства у раду и дељењем флајера упознавали потенцијално нове чланове са радом Секције младих.

Следећи облик рада секције била је конференција одржана у Соко бањи у септембру 2023. године на којој су изабрани нови чланови Извршног одбора. Одржано је предавање на тему: „Демократске прилике у земљи“. Једна од иницијативе округлог стола је била

везана за јачање еколошке свести код младих што је ушло у годишњи план Секције. За почетак, спровела би се кроз садњу дрвећа у више ПУ Србије са циљем јачања еколошке свести у најранијем предшколском узрасту.

У децембру месецу 2023. године била је конференција у Београду у Каменој сали коју је отворио потпредседник Већа Душко Вуковић који нас је том приликом упознао са значајем Синдиката и синдикалног удруживања. Затим се члановима конференције обратила председница младих Ружица Грабовић која је представила рад, значај и организацију Секције младих. Гост на конференцији био је пројектни сарадник из Шведске Андерс Дал који је предавање конципирао у два дела. У првом делу се базирао на младе уз уживо укључивање председнице Секције младих Сандре која је говорила о организационој структури и потешкоћама у Шведској.

На свим скуповима Секције младих организовани су округли столови на тему проблеми Секције младих питања, предлози, идеје, одлуке...Где је председница активно учествовала износећи потешкоће везане за предшколство Србије.

Као члан Секције младих, активно сам учествовала и у протесту одржаном у Алексинцу. Протест је организован ради признавања коефицијената на основу стеченог степена образовања васпитача.

Везано за подршку СО на терену у складу са одлуком РОС-а председница, секретарка и чланови председништва и РОС уз повремену пратњу правника СССС Александра Марковића, посетили су следеће СО на терену на основу позива на подршку: Крупањ, Сремску Митровицу, Краљево, Чачак, Сјеницу, Ваљево, Ћићевац, Крагујевац, Алексинац.

Семинари и синдикалне акције

Самостални синдикат предшколског васпитања и образовања Србије је у **сарадњи са колективом Раднички глас** током јануара и фебруара у Београду организовао програм едукације – „*Како до проактивног синдикалца?*“ Програм се састоји из три фазе. У првој фази, током фебруара, организовано је 5 једнодневних семинара за групе до 40 полазника са свих београдских општина, подељених у тимове по објектима. На овим радионицама разговарали смо о томе шта је то проактивни синдикат и вежбали технике разговора помоћу којих можемо допрети до што већег броја запослених, тако да на сваком радном месту синдикат придобије већину. Семинар је представљен и члановима Републичког одбора у Новом Пазару 22–25. фебруара, јер је идеја да се овај програм едукације шири и ван Београда.

У **другој фази семинара** одржане су консултације са тимовима око задатака и изазова у организовању нових синдикалних активности. У овом периоду организован је и протест 8. марта у Београду, зато што су раднице и радници у предшколским установама незадовољни резултатима преговора са градским властима, које им још увек нису исплатиле солидарну помоћ.

Трећа фаза обухвата пленарни семинар за све досадашње полазнике едукације. Тема овог семинара је „*Како делује проактивни синдикат?*“ *Одређивање циљева борбе и планирање синдикалних акција*. Овај семинар одржан се 1. априла у Дому синдиката.

У суботу, 25. марта, одржана је прва фаза семинара „*Како до проактивног синдикалца?*“ за предшколске установе на територији Бора, Зајечара и Мајданпека. Раднички глас је затим, у сарадњи са локалним синдикалним представницима, организовао едукацију и у Сремској Митровици, Шиду и Шапцу. У Краљеву је едукација

организована синдикалним организацијама из Краљева, Крагујевца и Трстеника.

На **Летњој школи** ове организације у планинарском дому Каблар 03-06.08. учешће је узела председница Босиљка Јовановић. Поред нашег синдиката Раднички глас је угостио и колеге из Енглеске, Мађарске и Хрватске. Поред радионица одржане су и две читаонице и дебата о Украјини. Програм је обухватао и две планинарске туре до Каבלара и Овчара.

Први годишњи семинар „*Како до борбеног радног места?*“, одржан је 3. и 4. фебруара у Културном центру Магацин у Београду. Програм семинара обухватио је основне вештине синдикалног рада, вештине разговора и изградње циљева и захтева, као и дискусије о конкретним стратегијама омасовљавања синдиката, попут укључивања младих и развијања плана ескалације синдикалне акције. На семинару су учествовали синдикални организатори у аутомобилској индустрији, чланице синдиката науке, као и наше чланице из предшколских установа на Савском венцу и Звездари. На трибини је говорила и Косана Димитров, председница Самосталног синдиката предшколског васпитања и образовања у Краљеву. Она је предводила борбу за признавање дипломе седмог степена и одговарајућег коефицијента на основу ког се обрачунава плата за 94 васпитача у Краљеву. Захваљујући солидарности свих запослених и доследно спроведеном плану синдикалне акције, канцеларија градоначелника Краљева дала је сагласност на 94 Анекса уговора крајем прошле године. Сада наше колегинице и колеге примају плату која одговара квалификацијама за које су се дошколовали.

У сарадњи са Радничким гласом организовани су у **Новом Пазару (24. и 25. фебруар)** и **Новом Саду (29. и 30. новембар)** семинари намењени синдикалним представницима на којима су присутни имали прилику да се оснаже по питању повећања комуникацијских вештина, одређивању циљева и дефинисању и спровођењу Плана акције. Захваљујемо се Већима СССС Новог Пазара и Новог Сада на гостопримству и подршци.

Као део сарадње са Радничким гласом припремљено је, одштампано у 10.000 примерака и дистрибуирано три броја **Билтена** нашег синдиката. Билтен је Одлуком нашег РОС штампан као вид борбе за интерпретацију и боље информисање нашег чланства. Трећи број Билтена је двоброј и по информацијама са терена добро је прихваћен. Као синдикалне акције организовали смо и фотографисање на радном месту са билтеном, а фотографије су истакнуте на вибер групама и нашем сајту www.preskolstvo.rs.

Одлуком нашег РОС у сарадњи са Радничким гласом снимљен је **филм о техничком особљу** где су нам подршку пружили и родитељи који су препознали важност да се задржи постојећи систем у предшколству као добробит за децу. Поред актера Бранке Томић-спремачице, Ане Малићан-васпитачице, Нине Михаљинац-родитељ у филму су коришћене фотографије и снимци са радног места које смо добили из СО у нашем саставу.

У току године у организацији нашег синдиката, Градског одбора за Београд и синдикалних организација на терену организовано је низ синдикалних акција и протеста, као вид синдикалне борбе. На **Дан жена 08. марта Градски одбор** нашег синдиката организовао је протест испред Скупштине града. Несугласице са новом влашћу у Београду, која избегава своје обавезе према запосленима у предшколству, кулминирала је и довела до тога да на Дан жена, у време епидемије и радно време (13 часова) на улици изађе 2000 запослених. Као одговор од градоначелника представници запослених су добили увреде да лажу, да су инструирани и да су униформе добили „релативно скоро 2019. године“. У изјавама за медије замолили смо градоначелника да покаже своје одело

које је имао 2019. године, под условом да га је носио сваки дан на посао. Убрзо након протеста уследила је исплата солидарне помоћи и кренули су тендери за набавку униформа и реализација превентивних здравствених прегледа.

Упркос синдикалним акцијама, притисцима и преговорима које је Самостални синдикат предшколског васпитања и образовања Србије предузео у претходном периоду, **решење за коефицијенте дошколованих кадрова у предшколству се није назирало!** На зид ћутања и нечињења наилазили смо како у разговорима са појединим локалним самоуправама, односно њиховим привременим органима, тако и са Министарством финансија Владе у техничком мандату. Увођење адекватних коефицијената у складу са нивоом образовања, предвиђених владином уредбом, пре свега је потребно да спроведу локалне самоуправе, али и од Министарства финансија очекивали смо, да са њима сарађује по питању одобравања прерасподела и других неопходних буџетских радњи. **Док се локали и министарство унакрсно крили једни иза других, синдикат је обе ове инстанце је сматрао одговорним за лош и неадекватан материјални положај наших чланова и запослених**

У наредним недељама синдикат је, имајући ово у виду, прешао у фазу радикализације својих акција. **У уторак, 12. децембра заказан је протест у Краљеву, испред зграде локалне самоуправе, у 13ч.** Овај протест заказала је Синдикална организација Предшколске установе „Олга Јовичић Рита“ у Краљеву, која је уједно највише погођена оваквом политиком, јер ниједном једином васпитачу није признат 7. степен, што значи да скоро половина васпитача дискриминисаних на овакав начин ради управо у Краљеву! **У четвртак, 14. децембра, заказан је протест испред Министарства финансија у Београду, са почетком у 14ч.**

У Краљеву 12.12.2023. године је извршен притисак на Локалну самоуправу да коначно призна коефицијенте дошколованом кадру. У складу са планом акције и поентирања везано за овај проблем у градовима Србије претходно се кренуло са фотографисањем са својих дипломама на радном месту. Подршку су им пружиле колеге из других градова Србије који нису имали тај проблем караванима подршке, медији и сами представници синдиката на семинару у Новом Саду. Министарство финансија је под притиском заказаног протеста 08.12.2023. променило свој став и градови Краљево и Ваљево су добили позитивно мишљење на проширење масе средстава на позицијама за зараде. Посебно наглашавамо да од протеста нисмо одустали све док сагласности послане поштом нису стигле и скениране на мејл одговорних у ова два града. На овај потез нас је натерало негативно искуство са „путовањем“ поште из овог министарства у претходном периоду када за мало нисмо остали без Споразума о продужењу ПКУ.

Након промене става Министарства финансија 94 запослена, чланови нашег синдиката у Краљеву и 56 у Ваљево потписују Анексе уговора са вишим коефицијентима. У складу са Планом акција наставља се континуирани притисак и на остале јединице локалне самоуправе које нису признале право. Представници нашег синдиката обавили су разговоре у Мајданпеку и Руми, састанке у Сремској Митровици и Ћићевцу док у Шиду, Кањижи и Ћуприји нисмо имали реакције. Зато смо покренули караван подршке за дошколоване васпитаче у свим местима где локалне самоуправе нису уважиле нови став МФ. У току протеста у Алексинцу, 25. децембра, председник Општине Алексинац Далибор Радичевић позвао нас је на преговоре. Наш преговарачки тим чинили су председница ССПВИО Србије Босиљка Јовановић, председница ССПВИО у Краљеву Косана Димитров, председник савеза самосталних синдиката за Алексинац, Сокобању и

Ражањ Добрица Ранђеловић, председница ССПВАО у ПУ „Лане“ из Алексинца Аница Павловић и васпитачица из ове установе Марија В. Илић, као и Срђан Атанасовски из „Радничког гласа“. На преговорима је договорено да Општина Алексинац најкасније до 15. јануара упути захтев Министарству финансија за одобрење увећања масе буџетских средстава за плате у Општини Алексинац.

У циљу бољег разумевања функционисања ЈЛС Одлуком Председништва три наша члана су присуствовала семинару у **организацији Реформатора**. Теме семинара су биле јавне набавке у пракси, примена ЗУП у пракси, ИСКРА; плате и колективни уговори. Предавачи су били министарство финансија и грађевине.

У оквиру подршке измене Закона о основи система васпитања и образовања Србије остварена је сарадња са **повереницом за заштиту равноправности** Бранкицом Јанковић.

Одлуком Председништва наш синдикат се придружио хуманитарној акцији, на иницијативу и у организацији СО и ПУ „Чика Јова Змај“ Вождовац, где је однета донација у храни, одећи, прибору за цртање, сликање и новцу, дому за децу при манастиру Света Петка Изворска код Параћина.

Наше победе у прошлој години

Наш синдикат је грански синдикат, што значи да се бори за интересе и бољи положај **свих запослених у систему предшколског образовања и васпитања**, без обзира на њихову струку. То значи да су нашом стратегијом обухваћене специфичности свих радних места.

Зато смо у прошлој години успели да се **изборимо и за реално повећање плате запослених с најнижим коефицијентима**, техничког особља које је до прошле године примало зараду мању од минималца, као и за признавање коефицијента васпитачима који имају седми степен стручне спреме.

То значи да смо истовремено морали да вршимо притисак како на државне структуре на највишем нивоу, тако и на локалне самоуправе. Зато је важно да се подсетимо кључних корака које смо предузели и вештина које смо користили да то постигнемо.

Најпре, циљеве смо формулисали тако да свима буде јасно да су они моментално оствариви.

Да бисмо се изборили за повећање коефицијената техничком особљу - сервиркама, спремачицама, возачима и домарима - преговарали смо с Министарством финансија. Наш циљ био је да обавежемо Владу да испуни своје обећање о повећању плате за 5,5% свим запосленима у просвети.

Међутим, наше колегинице и колеге с најнижим коефицијентима то повећање не би осетили. Зато смо на преговорима у Министарству финансија инсистирали на томе да је промена коефицијента неопходан корак како би обећано повећање важило за све.

Низом континуираних акција уз сарадњу са свим институцијама које се сматрају позитивном подршком **нисмо допустили аутсорсинг у предшколским установама** (наступи у медијима, подршка родитеља, филм о техничком особљу, истраживање које нам је уступио ЕПСУ, а које је спровео овлашћени универзитет у Енглеској у коме се виде доказани недостатци аутсорсинга у јавном и приватном сектору у виду пада квалитета услуга и економској неисплативости...)

Такође, с обзиром на то да наш синдикат континуирано и на разним нивоима преговара с државом, истичемо да смо свој циљ остварили тек када се испуни конкретан

захтев, а не пуким позивом на преговоре. Имали смо јасан план шта све треба да урадимо између сваког састанка и на тај начин смо управљали временом како не би било одуговлачења.

Изборили смо се за **два Анекса и Споразум о продужењу ПКУ**.

На нашу иницијативу **измењен је Закон о основама система васпитања и образовања Србије** у делу обавеза родитеља чије дете је обухваћено инклузијом.

Извршен је **притисак на одговорне у граду Крагујевцу** и запослени у две предшколске установе у нашем саставу, као и остали индиректни буџетски корисници, добили су **сагласност на измену Правилника о раду и солидарну помоћ** у истом износу као и запослени у управи овог града.

Како је синдикат поентирао у борби за признавање коефицијента седмог степена?

Наш синдикат истрајао је у захтеву упућеном Министарству просвете да се измени Закон о високом образовању тако да све дипломе високог образовања стечене по претходно усвојеним програмима имају статус дипломе мастер студија.

Поред измене закона, **кључно постигнуће било је приморати Министарство финансија да промени став** у погледу увећања буџетских средстава. Локалне самоуправе, од којих многе и немају систематизацију радних места која укључује и васпитаче са седмим степеном, штеде и до 185. 000 динара годишње на сваком васпитачу који се дошколовао, а којих у целој Србији, по евиденцији нашег синдиката, има око 250.

Док Министарство финансија није променило став, локалне самоуправе имале су изговор за несучавање с властитом одговорношћу према запосленима у предшколству.

Наш акциони план, за који смо имали пуну подршку синдикалних организација широм Србије, обухватао је **протесте на оба нивоа**. Протест испред Министарства финансија заказали смо за 14. децембар, а протест испред локалне самоуправе у Краљеву био је заказан за 12. децембар.

Већ **8. децембра** Министарство финансија променило је свој став, што је значило да локалне самоуправе имају „зелено светло“ да траже увећање буџетских средстава. Такође, синдикат је 12. децембра објавио саопштење о томе како је отпочела израда анекса уговора за дошколоване васпитаче у Краљеву и Ваљеву, **што је значило нашу победу у овим градовима**.

Од протеста нисмо одустајали све док локалне самоуправе нису потврдиле да су мејлом обавештене о томе да МФ одобрава увећање. Још важније, план акције смо прилагодили новим околностима тако да наша адреса постану локалне самоуправе које одбијају сарадњу са синдикатом и свесно штеде на својим запосленима.

Резултат доследног спровођења плана акције и „синдикалне борбене готовости“ је да смо у нову годину ушли оснажени победама, тј. да смо успели да се изборимо за интерес како запослених с најнижим, тако и запослених с највишим коефицијентима.

Током претходне године пружана је **подршка СО на терену** при чему је посебну улогу имао правник Одељења за правне послове ССС Србије Александар Марковић. Дописи који дају допринос решавању правног статуса кроз мишљење или предтужбене захтеве или налоге инспекцијским службама за поступање, слани су ка: Краљеву, Трстенику, Пландишту, Пожеги, Панчеву, Прибоју, Ваљеву, Грачаница, Сремској Митровици, Крупњу, Крагујевцу, Алибунару, Ковину, Баваништу, инспекцијама рада и просвете, председницима ЛУ и правобранилаштву и директорима ПУ везано за дефинисање права запослених у складу са законима и важећим ПКУ....

У оквиру активности у **организацији СССС** узели смо активно учешће на обележавању 1. маја. Домаћин Веће СССС за Београд је испред Дома омладине организовао перформанс, а затим традиционалну шетњу до Славије где је положено цвеће испред споменика Димитрију Туцовић.

Активно учешће смо узели у обележавању 120 година СССС којом приликом смо организовали и седницу РОС.

Такође наш синдикат је дао значајан допринос приликом организовања Јавне **седнице Већа СССС испред Скупштине Србије** посвећене минималној заради и недостатку дијалога. Чланице нашег РОС Весна Јањић и Смиљка Ђорђевић су говориле о недостатку кадра, одласку радне снаге због ниских зарада и потреби укидања казних поена.

Напомињемо да солидарност на делу показала од Синдиката управе Србије код протеста у Алексинцу. Подршка и солидарност показана је од стране Већа Савеза самосталних синдиката за Београд, Нови Сад, Чачак, Краљево, Сремску Митровицу, Крагујевац. Највећу захвалност дугујемо Већу Савеза самосталних синдиката Србије за КиМ који су били наши гости на семинару у Новом Пазару када је формиран Одбор нашег синдиката за ову покрајину.

Наш синдикат је у претходном периоду упутио више дописа ка председнику Александру Вучићу, Влади Републике Србије, Министарству просвете, Министарству финансија, Министарству државне управе и локалне самоуправе, Министарству правде, Министарству енергетике... У дописима је указано на **лош материјално-социјални** положај запослених у предшколским установама Србије, **непоштовање Закона и права из ПКУ**. Све именоване институције су упознате са протестима које смо организовали као и да смо подршка делу запослених на минималној заради који су одлукама ВКС стављени у неповољан положај и **доведени на руб егзистенције** високим судским трошковима.

Међународна сарадња се одвијала учешћем на вебинарима и семинарима EPSU, PSI, ETUI. Председница и секретарка су од 15-17.05. 2023. године боравиле у **Прагу на семинару у организацији EPSU**. Одржан је други део Напредне стратешке радионице за синдикалне вође на тему придобијања нових чланова. Радионице су обухватале одређивање циљева, помоћ и механизме реализације, како превазићи препреке и изазове. На семинару нам је предочено да смо досадашњим радом стекли услове за аплицирање за пројекат из фондова ЕУ који ће нам омогућити да на 21 месец запослимо координатора који ће се бавити само овим питањем.

Захваљујући томе што нам је одобрено спонзорство за пут у Женеви, председница Босиљка Јовановић је у својству делегата **учествовала у раду 31. конгреса PSI** (Међународна асоцијација синдиката јавног сектора). Испред конгресне сале постављен је промотивни штанд нашег синдиката, а боравак искоришћен за јачање веза и ново повезивање са сродним синдикатима.

Обезбедили смо још једно спонзорство захваљујући коме је Данијела Василијевић, чланица нашег Председништва и представник у Секцији жена СССС, **боравила у Риму** од 23-25.11.2023. године под покровитељством Секције жена EPSU организована је конференција и протест у Риму који су за циљ имали указивање на положај жена.

Са посебним задовољством морамо да напоменемо присуство нашег Синдиката у медијима, електронским, писаним, као и гостовањима у многим емисијама на готово свим присутним постојећим телевизијама, као и на радио станицама. Готово да нема медија са којима у претходној години нисмо имали сарадњу. Искористили смо прилику да укажемо

на положај запослених и проблемима са којима се сусрећу наши чланови.

Срдачно,

ПРЕДСЕДНИК
Самосталног синдиката
предшколског васпитања и образовања Србије
Босиљка Јовановић

Bosiljka Jovanovic